

תאריך: 30 נובמבר 2006

בתשובה נא לציין: 31410

לכבוד:

תא"ל אביחי מנדלבליט
הפרקליט הצבאי הראשי
צה"ל

בדואר רשום
ובפקס: 03-5694370

נכבדי,

הנדון: **צילום אסור של עצורים ושימוש מבזה בתמונותיהם**

1. הנני להתריע בפניך על תופעה חמורה ומבישה הקיימת בקרב חיילי צה"ל, שעניינה רמיסת כבודם של עצורים וניצול מצוקתם לצורך שעשוע החיילים שעצרום.
 2. בתיק מצ"ח י-ם 1351/03 (מספר תיק בפקמ"ז: חק 63 2645/04), שנפתח בעקבות תלונה על הכאה בעת מעצר, נמצאו, בין יתר חומרי החקירה, תמונות שצילמו חיילים. התמונות אינן קשורות בהכרח לתיק מצ"ח המדובר, ומקורן בספר מחזור של מחזור נובמבר 2002 בגדוד 93.
- העתקי התמונות וזכ"ד בדבר ההחרמה רצ"ב
3. כפי שניתן לראות, בתמונה הראשונה צולמו מספר עצירים שעיניהם קשורות, שעונים על קיר. התמונה מעוטרת בציורי כפות רגליים ומתחתיה כתובת: "עד מתי יכאבו הרגליים".
 4. התמונה השנייה הינה תמונה מבוימת, בה נראים שני חיילים עומדים ומכוונים את נשקם כלפי עצור שעיניו קשורות, הכורע על הרצפה. התמונה מוצגת בשכנות לתמונות של חיילים העושים תנועות מגונות למצלמה.
 5. התמונות הינן ביטוי של התנהגות סוטה ומעוררת חלחלה בכמה מישורים:
 6. ראשית, **עצם הצילום** עצמו הוא אסור בתכלית האיסור. הצילום נעשה ללא הסכמת העצור, וכנראה אף ללא ידיעתו (שכן עיניו נקשרו, ואולי אף הושאר הכיסוי לצורך זה). הצילום לא נעשה לשום צורך חוקי, אלא לשם הבדיחה או יצירת "מזכרת" ע"י החיילים מ"חווית השירות" שלהם. מדובר בחיפצון (objectifying) בוטה, שנעשה מתוך גסות לב,

כאשר העצורים אינם מקבלים יחס של בני אנוש, אלא משמשים כחפץ למשחקם של החיילים.

7. שנית, **עצם הפרסום**, בספר מחזור או בכל דרך אחרת, הוא עבירה על סעיף 2(4) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (איסור על פרסום תצלומו של אדם ברבים בנסיבות שבהן עלול הפרסום להשפילו או לבזותו) - עבירה מסוג פשע שעונשה הינו עד 5 שנות מאסר. כמו כן מהווה הפרסום הוצאת לשון הרע. אין צורך להכביר מלים על הרגשתם של העצורים ביחס לתמונות אלו, המתעדות אירוע טראומתי בחייהם, והידיעה כי הם משמשים כבדיחה ברבים.

8. שלישית, זהו תיעוד של כיוון נשק כלפי אדם שלא לצורך. פעולה חמורה, בניגוד לפקודות, אשר עלולה הייתה להסתיים באסון.

9. כל הפעולות הנ"ל מהוות הפרה של סעיף 27 לאמנת ג'נבה, הקובע כי:

מוגנים זכאים בכל הנסיבות ליחס של דרך-ארץ לגופם, לכבודם, לזכויותיהם המשפחתיות, לאמונתם ולפולחנם, לנימוסיהם ולמנהגיהם. היחס אליהם יהא תמיד אנושי, והם יוגנו במיוחד מפני כל מעשה אלימות או איומי אלימות, ומפני עלבונות וסקרנות הרבים.

10. מהעדויות בתיק מצ"ח הנ"ל עולה, כי שלשה מהנחקרים, ביניהם קצין בדרגת סגן, הודו בכך שצילמו את העצור, ואף סיפרו שמדובר בתופעה מקובלת (סמל מייקל, סמ"ר אלון, סגן אייל - השמות המלאים צונזרו). ברור מדבריהם, כי הם לא ראו כל פסול במעשה זה. אך חמור מכך - אף חוקר מחוקרי מצ"ח, והפרקליט אשר נתן חוות דעת בתיק, לא ראו את הפסול במעשה. אף לא הובהר לחיילים שמדובר במעשה אסור. למותר לציין, שלא נעשה כל ניסיון לאתר ולחקור את הקצין שהתיר את פרסום ספר המחזור ובו התמונות.

11. הנני פונה אליך, אם כן, לתקן מיידית את המעוות באופן הבא:

א. לאתר ולהחרים את כל העותקים מספר המחזור בו מופיעות התמונות.

ב. לנקוט בהליך משמעותי (לכל הפחות) כלפי מי שהשתתף בצילום, וכלפי המפקדים שאישרו את הצילום והפרסום.

ג. להפיץ הנחיה שאינה משתמעת לשתי פנים בכל יחידות צה"ל כי אין לצלם עצורים ו/או מעוכבים, וודאי שאין לעשות שימוש כלשהו בתמונות.

12. לטיפולך המהיר ולתשובתך אלינו אודה.

בכבוד רב,

עו"ד ענת קדרון